

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve
Dışişleri Komisyonu Raporu (1/983)**

*Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Çevre Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna
havale edilmiştir.*

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

14/12/2010

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-249/5238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

**Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6/12/2010
tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulun-
duğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.**

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında
Mutabakat Zaptı" 28 Nisan 2010 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Zaptı ile; su, atıksu ve toprak yönetimi; su ve hava kalitesi alanlarında
izleme sistemlerinin kurulması; deniz çevresi ve kıyı alanlarının ve kara kökenli kirlilik kaynaklarının
yönetimi ve korunması; enerji kullanımında optimizasyon ve yeni enerjilerin kullanımı; toz taşınımı
olayını da kapsayan hava kirlleticilerin azaltılması yöntemleri ve bu kirleticilerin kentsel çevrede kontrolü;
iklim değişikliği; kirlilik kontrolü, kimyasallar, tehlikeli maddeler ve atık yönetimi; çevresel etki
değerlendirmesi (ÇED) ve stratejik çevresel değerlendirme; ÇED izleme ve kontrol mekanizmalarının
geliştirilmesi ve geri bildirimlerin paylaşımı; çevre bilgi sistemleri, çevre durum raporları ve
göstergeler; Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi çerçevesinde biyolojik çeşitliliğin
korunması; korunan alanlarda sürdürülebilir eko-turizm; sulak alanların yönetimi, temiz üretim
bağlamında modern teknoloji; araçlarda standardizasyon; çevre yönetimi konusunda kapasite
geliştirme ile iletişim, eğitim ve kamu bilinci alanlarında işbirliği yapılması öngörülmektedir.

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında
Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasıyla Türkiye ile İran arasında çevre alanındaki ilişkilerin daha ileriye
götürülmesi mümkün olacaktır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/983

Karar No.: 119

11 Şubat 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 14/12/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 24/12/2010 tarihinde tali komisyon olarak Çevre Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 10/2/2011 tarihli 21 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin de katılım-larıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı'nın; su, atık su ve toprak yönetimi; su ve hava kalitesi alanlarında izleme sistemlerinin kurulması, deniz çevresi ve kıyı alanlarının ve kara kökenli kirlilik kaynaklarının yönetimi ve korunması, toz taşınımı dahil hava kirleticilerinin azalması yön-temleri ve bu kirleticilerin çevresel kontrolü, iklim değışikliğı, kirlilik kontrolü, kimyasallar, tehlikeli maddeler ve atık yönetimi; çevresel etki değerdirmesi izleme ve kontrolü mekanizmalarının geliştirilmesi ve bu konularda bilgi paylaşımı; biyolojik çeşitliliğın korunması, korunan alanlarda sürdürülebilir eko-turizm, sulak alanların yönetimi, temiz üretim bağlamında modern teknoloji ve araçlarda standardizasyon, çevre yönetimi konusunda kapasite geliştirme, eğitim ve kamu bilinci gibi alanlarda işbirliğı yollarının açılması amacıyla hazırlandığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Mutabakat Zaptı ile on yedi alanda işbirliğı öngörüldüğü,
- İşbirliğı öngörülen alanlarda bilgi ve uzman değışiminin gerçekleştirileceğı,
- Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından Çevre ve Orman Bakanlığı'nın sorumlu olacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oybirliğı ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliğı ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Hüseyin Pazarıcı</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Manisa	Balıkesir	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İstanbul	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
	Üye	
	<i>Necip Taylan</i>	
	Tekirdağ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE
ALANINDA MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 28 Nisan 2010 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ÇEVRE
ALANINDA MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı V.

R. Akdağ

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
İRAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA
MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti;

Çevre koruma ve doğa koruma konusunda daha ileri işbirliğini geliştirme isteklerini ifade ederek,

Politikalarında ve kararlarında sürdürülebilir kalkınma ilkelerini kabul ederek ve bugünkü ve gelecek kuşakların refahı açısından ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde etkili bir çevre yönetimi niyetini göz önünde bulundurarak,

Sürdürülebilir kalkınma ilkelerini desteklemek ve bu ilkelere ulaşmak için işbirliği çabalarının önemini kabul ederek,

Sürdürülebilir kalkınmanın bütünleşik ve karşılıklı destekleyicisi olan doğal kaynakların çevreye duyarlı sürdürülebilir yönetiminin yanı sıra sürdürülebilir yaşam koşullarını ve yoksulluğun giderilmesini içeren ekonomik ve sosyal kalkınmayı vurgulayarak,

Çevre alanında ve karşılıklı işbirliği etkileşimine bağlı sıkı ve uzun dönemli işbirliğini geliştirme niyetini belirterek,

Mevcut yasalarına ve düzenlemelerine uygun olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

AMAÇ

Bu Mutabakat Zaptı'nın amacı Taraflar arasında çevre alanındaki işbirliğini geliştirmektir.

Madde 2

İŞBİRLİĞİ ALANI

Taraflar aşağıdaki konularda bilgi ve uzman değişimi ile kapsamlı işbirliği konusunda anlaşmıştır:

- a) Su, atıksu ve toprak yönetimi,
- b) Su ve hava kalitesi alanlarında izleme sistemlerinin kurulması,
- c) Deniz çevresi ve kıyı alanlarının ve kara kökenli kirlilik kaynaklarının yönetimi ve korunması,
- d) Enerji kullanımında optimizasyon ve yeni enerjilerin kullanımı,
- e) Toz taşınımı olayını da kapsayan hava kirleticilerin azaltılması yöntemleri ve bu kirleticilerin kentsel çevrede kontrolü,
- f) İklim değişikliği,
- g) Kirlilik kontrolü, kimyasallar, tehlikeli maddeler ve atık yönetimi,
- h) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) ve stratejik çevresel değerlendirme,
- i) ÇED izleme ve kontrolü mekanizmalarının geliştirilmesi ve geri bildirimlerin paylaşımı,
- j) Çevre bilgi sistemleri, çevre durum raporları ve göstergeler,
- k) Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi çerçevesinde biyolojik çeşitliliğin korunması,
- l) Korunan alanlarda sürdürülebilir eko-turizm,
- m) Sulak alanların yönetimi,
- n) Temiz üretim bağlamında modern teknoloji,
- o) Araçlarda standardizasyon,
- p) Çevre yönetimi konusunda kapasite geliştirme,
- r) İletişim, eğitim ve kamu bilinci.

Madde 3

FAALİYETLER

Madde 2’de ifade edilen işbirliği alanlarının uygulanmasını teminen, Taraflar aşağıdaki hususlarda mutabık kalmıştır.

- a) İkili işbirliği hususunda düzenli istişarelerin ve resmi görüşmelerin bir parçası olarak, Tarafların yetkili temsilcilerini de kapsayan Ortak Komisyon’un katılımı ile prensip olarak yılda bir kez istişarede bulunmak,
- b) Toplantı, seminer ve ortak eğitim programları düzenlemek.

Madde 4

UYGULAMA

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı işbu Mutabakat Zaptının uygulanması için yetkili makamlardır. Yetkili makamlar, bir temas noktası tayin edecektir ve karşı Tarafa bildirecektir.

Madde 5

FİNANSMAN

Başka şekilde anlaşılmadığı sürece, her bir Taraf; işbu Mutabakat Zaptı’nda yer alan kendi sorumluluklarını yerine getirmek üzere yeterli kaynak sağlar.

Madde 6

ANLAŞMAZLIK DURUMU

İşbu Mutabakat Zaptı’nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında danışma ve müzakere yolu ile dostça çözülecektir.

Madde 7

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından kaynaklanan bilimsel ve teknoloji alanındaki herhangi bir uygulama sonucu, Tarafların ayrı ayrı Ülke içindeki fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili yasalara ve düzenlemelere tabi olacaktır.

Madde 8

HAK VE YÜKÜMLÜLÜK

İşbu Mutabakat Zaptı her iki Tarafın da taraf olduğu diğer Uluslararası Anlaşmalar altında yer alan mevcut hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 9

DEĞİŞİKLİK

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızaları ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 10. Maddesi'nde belirtilen usule göre yürürlüğe girecektir.

Madde 10

YÜRÜRLÜK, SÜRE ve SONA ERME

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların; anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollar ile bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı (beş) 5 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Taraflardan birinin Mutabakat Zaptı'nın sona eriş tarihinden (altı) 6 ay önce diğer Tarafa Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak ve diplomatik kanallar vasıtasıyla bildirmemesi durumunda, işbu Mutabakat Zaptı'nın geçerliliği (beş) 5 yıllık süreler için uzatılacaktır.

İşbu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi, işbu Mutabakat Zaptı gereğince üzerinde mutabık kalınan ve sona erme öncesinde başlatılan projelerin ve faaliyetlerin geçerliliğini ve süresini etkilemeyecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı, Ankara'da, 28 Nisan 2010 tarihinde Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinde (iki) 2 orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Veysel EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

İran İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Mohammad Javad
MOHAMMADI ZADEH
Cumhurbaşkanı Yardımcısı
ve
Çevre Koruma Kurumu Başkanı

